

Hankinnat EUSA- hankkeissa

Riika Väliahde 23.1.2020

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

EUROOPAN UNIONIN
SISÄASIOIDEN RAHASTOT

EUROPEISKA UNIONENS
FONDER FÖR INRIKES FRÅGOR

Mitä EUSA-hankkeissa hankitaan?

- Tyypillisesti ostopalveluja tai käyttö- ja kiinteää omaisuutta, kuten
  - tietojärjestelmät
  - tekniset valvontajärjestelmät
  - kalustohankinnat
  - laitteet, suojavälineet
  - asiantuntijapalvelut
  - tutkimukset
  - koulutuspalvelut
  - käännökset, julkaisut...
- jotka ovat tukipäätöksen mukaisia, budjetoituja ja ennalta suunniteltuja ja
- joiden kustannukset ovat määrältään kohtuullisia ja tarpeellisia.

Noudata julkisten hankintojen periaatteita

- Varmista
  - hankintojen avoimuus
  - tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu
  - ostotoiminnan tehokkuus
  - hyvän hallinnon periaatteet
- Noudata kansallisia ja EU-kynnysarvoja
  - kilpailuta (hankintalaki / PUTU-laki) tai
  - muutoin varmista kohtuullisesta hintatasosta (hintavertailu) - kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa EUSA-hallinnointioppaan / organisaation pienhankintaohjeet

Kynnysarvot ylittävät hankinnat

- Tavara- ja palveluhankintojen kansallinen kynnysarvo 60 000 euroa
- EU-kynnysarvo (1.1.2020 lukien)
  - valtion keskushallintoviranomaisille 139 000 euroa
  - muille hankintaviranomaisille 214 000 euroa

(= hankinnan ennakoitu kokonaisarvo ilman alv:a)

→ sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)

EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat

Noudatettava hankintalain mukaisia hankintamenettelyitä

- 32 § Avoin menettely
  - 33 § Rajoitettu menettely
- } ensisijaiset,
aina sallittu

- 34 § Neuvottelumenettely
  - 36 § Kilpailullinen neuvottelumenettely
  - 40 § Suorahankinta
  - 41 § Suorahankinta lisätilauksissa
  - 42 § Puitejärjestely
- } perusteltava

Kansallisen kynnyksarvon ylittävät hankinnat

- Hankintalain 5 luvun hankintamenettelyt eivät koske, mutta menettelyn on oltava 3 §:n periaatteiden mukainen eli kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen
- Menettely pitää kuvata
- Hankinnasta pitää ilmoittaa

Pienhankinnat 1/2

- Hankinnan arvo alle 60 000 euroa, mutta yli 10 000 euroa
- Alle 10 000 euroa, mutta yli 3 000 euroa
- Kustannusten kohtuullisuus selvitettävä tarjouksilla, vähintään kolmelta tarjoajalta.
- Koko hankintamenettely dokumentoitava.
- Tarkastuksen yhteydessä esitettävä ainakin tarjouspyyntö, tarjoukset ja hankintapäätös.
- Selvitettävä hankittavan tavaran tai palvelun tavanomainen paikallinen hintataso.
- Kustannusten kohtuullisuuden varmistaminen esim. hinnastoista, tavaraluetteloista tai nettikauppojen tiedoista. Myös tarjouksia voidaan pyytää.
- Kustannusten kohtuullisuus pystyttävä osoittamaan asiakirja-aineistolla.

Pienhankinnat 2/2

- Hankinnan arvo alle 3 000 euroa
- Suorahankinta alle 60 000 euron, mutta yli 3 000 euron hankinnoissa
- Kustannusten kohtuullisuus tulee voida tarvittaessa perustella.
- Vain, jos perustellut syyt ja hankintalaissa mainitut suorahankinnan edellytykset täyttyvät.
- Suorahankintaperuste kirjattava hankintapäätökseen.
- Voitava osoittaa, että hankinnasta aiheutuvat kustannukset ovat kohtuullisia.
- Lisäksi tarvittaessa esitettävä perustelut sille, miksi tarjouksia ei ole voitu pyytää eikä tavanomaista hintatasoa selvittää.

PUTU-hankinnoista lyhyesti

- Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista 1531/2011
- EUSA-rahastoissa lähinnä ISF-hankkeissa tehtävät hankinnat koskien tavaroita, jotka on
  - tarkoitettu käytettäväksi turvallisuustarkoituksiin JA
  - joiden hankinnan toteuttamiseksi annetaan, laaditaan tai käsitellään turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja, sekä näiden tavaroiden osia tai osakokonaisuuksia
- Tavara- ja palveluhankintojen kansallinen kynnyсарvo 100 000 euroa, EU-kynnyсарvo 428 000 euroa
- Ei avointa menettelyä, ensisijaisesti rajoitettu tai neuvottelumenettely

Haasteita EU-rahoituksen näkökulmasta

- suoramarkinnat ja muut poikkeukselliset hankintamenettelyt
- IT-hankinnat, joissa lähdekoodi toimittajalla
- pitkät sopimukset esim. tietojärjestelmissä
- puutteellinen dokumentaatio, esim.
  - ei tarvittavia hankinta-asiakirjoja
  - kustannusten jyvitysperusteet epäselvät
- PUTU-hankinnat / tarkastusoikeus

Valvonta ja tarkastus

Ketkä tarkastavat?

- vastuuviranomainen
  - tarkastusviranomainen tai
  - näiden valtuuttamat tahot

  - EU:n toimielimet (komissio, tilintarkastustuomioistuin) tai
  - näiden valtuuttamat edustajat
- Hankinta-asiakirjat toimitettava pyydettyä vastuu- ja tarkastusviranomaiselle sekä esitettävä tarkastusten yhteydessä.
  - Asiakirjojen oltava helposti saatavilla!
  - Hankkeen asiakirjat säilytettävä 10 vuotta tuen päättymispäivästä.

Mitä tarkastetaan?

- valittu hankintamenettely (päätös perusteluineen)
- puitejärjestely
- hankintailmoitus
- tarjouspyyntö
- tarjousten vertailu
- hankintapäätös
- sopimus
- valitukset
- jälki-ilmoitus
- sopimusmuutokset

Keskitetty puitejärjestely vs. oma puitesopimus

Tuensaaja liittynyt esim. Hanselin puitesopimukseen

- kilpailutettu keskitetysti, jolloin tarkastetaan liittymisilmoitus ja puitesopimuksen ehtojen noudattaminen toimittajan valinnassa
- ei tarkastella koko puitejärjestelyn kilpailutusta, vaan prosessi tuensaajan osalta

Tuensaaja solminut oman puitesopimuksen toimittajan kanssa

- toimittajalta hankitaan palveluja puitesopimuksen puitteissa
- tuensaaja itse kilpailuttanut, jolloin tarkastellaan koko hankintaprosessia ja -menettelyä

Rahoitusoikaisut

Sovelletaan, jos tuensaaja ei ole noudattanut julkisia hankintoja koskevia säädöksiä, esim.

- ei ole julkaistu hankintailmoitusta 100 %
- perusteeton suoramarkkinointi 100%
- hankinnan keinotekoinen pilkonta alle kynnyksarvon 100%
- määräaikojen noudattamatta jättäminen max. 100%
- esteellisyys (conflict of interest) 100%
- tarjouskeinottelu (bid-rigging) max. 100 %
- perusteeton neuvottelumenettelyn käyttö 25%

Case-esimerkki pohdittavaksi

- Hankkeelle on myönnetty 100 000 euroa suojarahusteiden hankintaan. Hankintamenettely ei ole myöntövaiheessa vielä tiedossa.
- Hankinta toteutetaan 59 000 euron suuruisena sujarahankintana.
- Sujarahankintaperuste: hankkeen lyhyt kesto (1 v.)

Perustelet! Dokumentoi!

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi

www.eusa-rahastot.fi | esa@intermin.fi

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

EUROOPAN UNIONIN
SISÄASIOIDEN RAHASTOT

EUROPEISKA UNIONENS
FONDER FÖR INRIKES FRÅGOR